



# Projekta LIFE GoodWater IP pieredze šķēršļu likvidēšanā

Linda Fībīga, 13.05.2026.

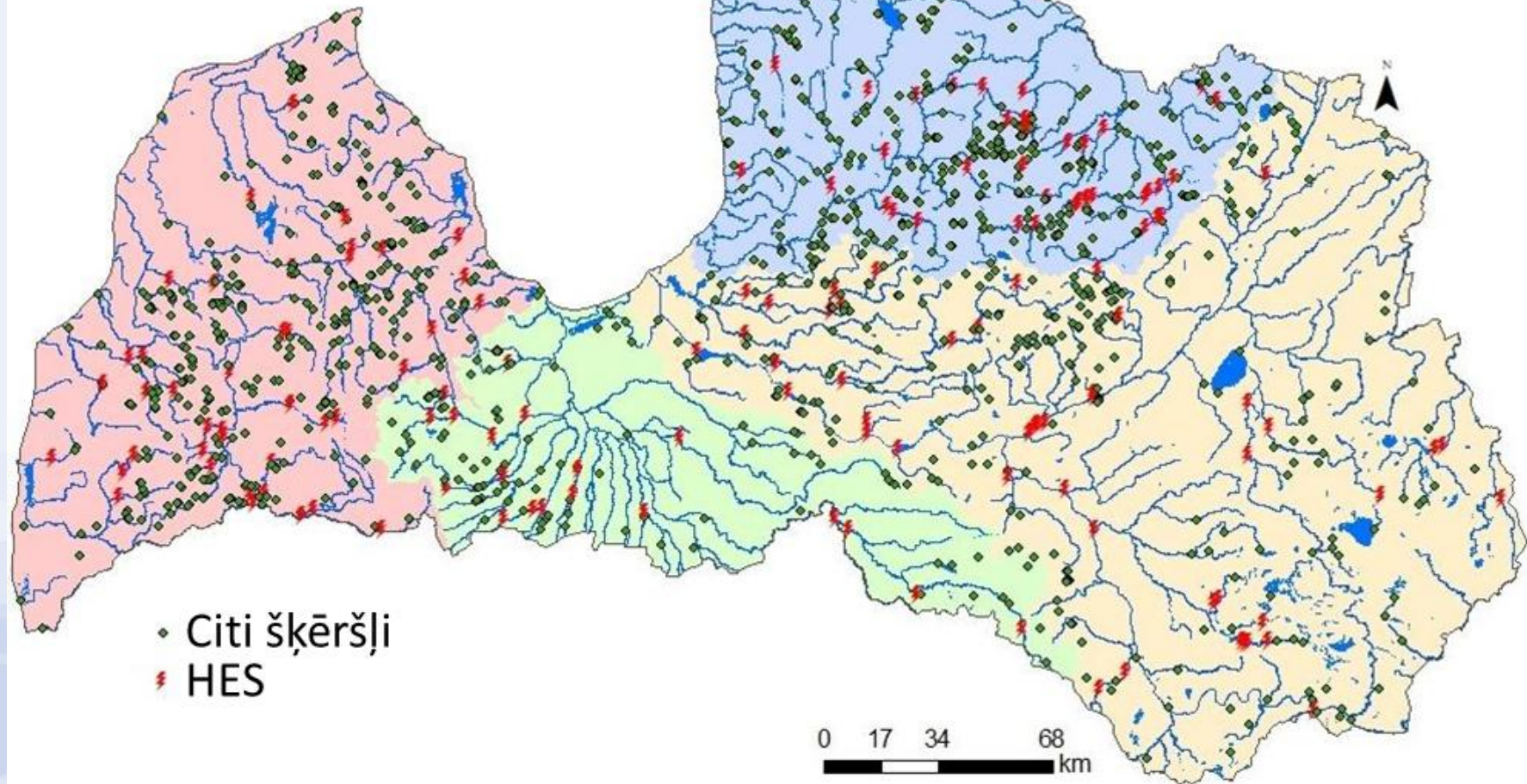
*Seminārs saldūdeņu biotopu ekspertiem par jomas aktualitātēm, Sigulda*

Eiropas Savienības LIFE programmas Integrētais projekts

“Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai”



> 1500 škēršļi



# ŠĶĒRŠĻU VEIDI

## Aizsprosti:

- dzirnavu dambji
- HES
- citiem mērķiem paredzēti aizsprosti

## Aizsprostu paliekas

## Caurtekas

## Akmeņu krāvumi u.c. veidojumi

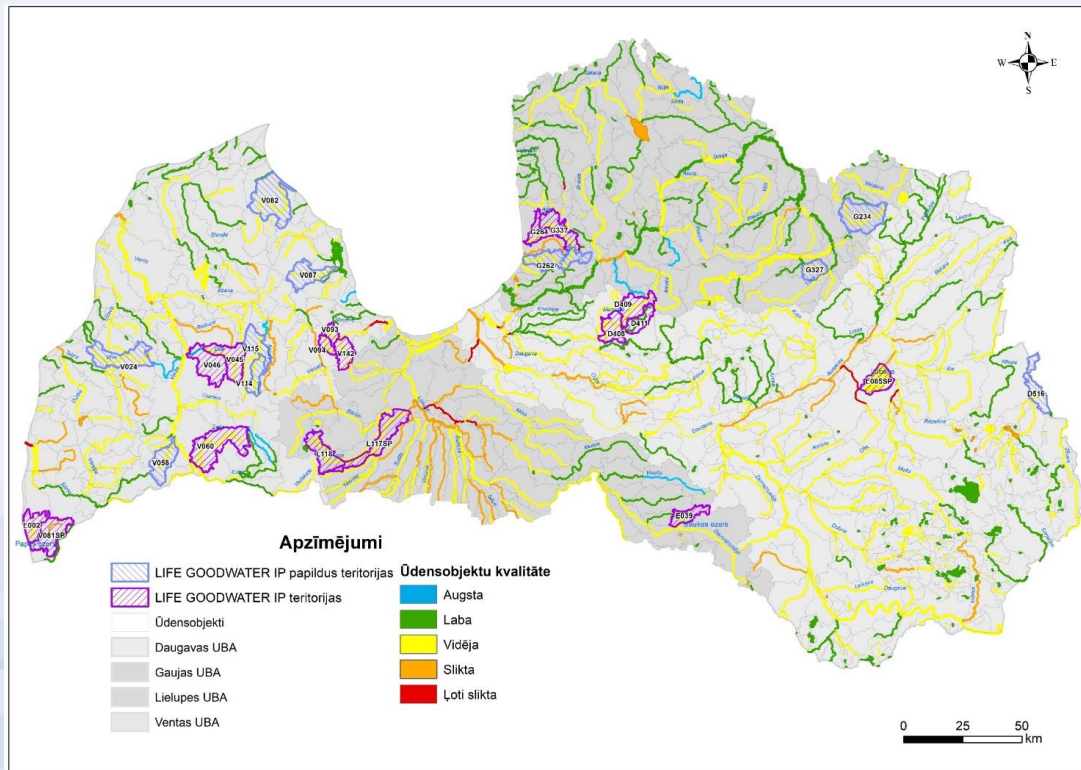


# LIFE GoodWater IP teritorijas

**6 upes** (Aģe, Mergupe, Auce, Zaņa, Ēda, Slocene)

**3 ezeri** (Saukas ez., Papes ez., Lubāns)

**10 papildteritorijas**  
 (Lētīža, Rīva, Roja, Dursupe, Imula (2 posmi), Pēterupe, Gosupe, Melnupe, Ludza)



## Praktiskie piemēri

Betona aizsprosts

- zivju ceļš
- pašvaldības noraidījums
- nezināms īpašnieks un tālākā rīcība

Caurteka

- pārbūve

Akmeņu krāvumi

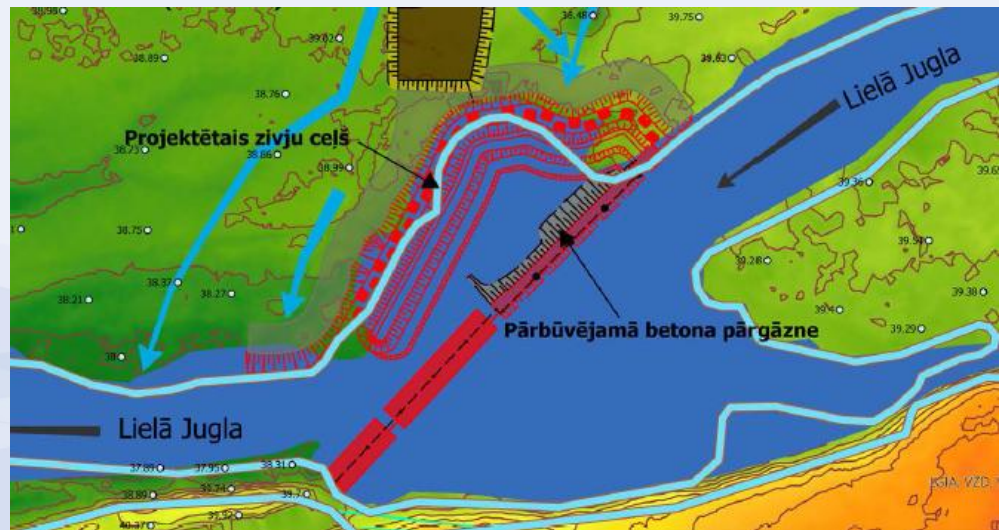
- «pašiznīcināšanās»
- sadarbība un pozitīvs rezultāts
- pretestība



## Betona aizsprosti (1) – zivju ceļš

EPOPEJA līdz **zivju ceļam**:

- Aģes dzirnavu HES (e-flow, sarunas, VVD..)
- Ropažu zivju ceļš (projektēšana, izmaiņas..)



## Betona aizsprosts (2) – pašvaldības noraidījums

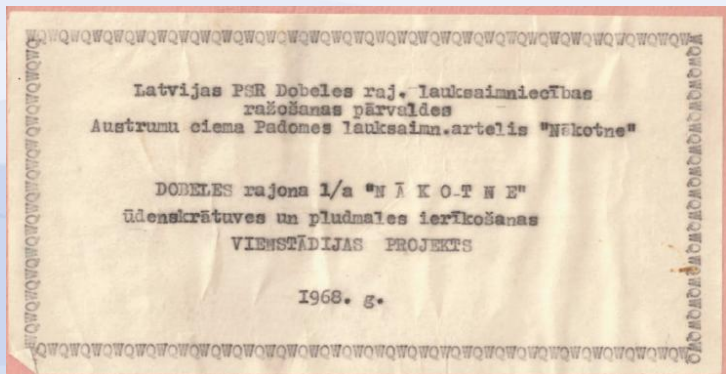
Nākotnes betona kāple (Auces upe)

→ potenciāli atbrīvotu 20km upes

→ pašvaldība – **pret**

→ «dabas takas noslēguma objekts – ūdenskritums»

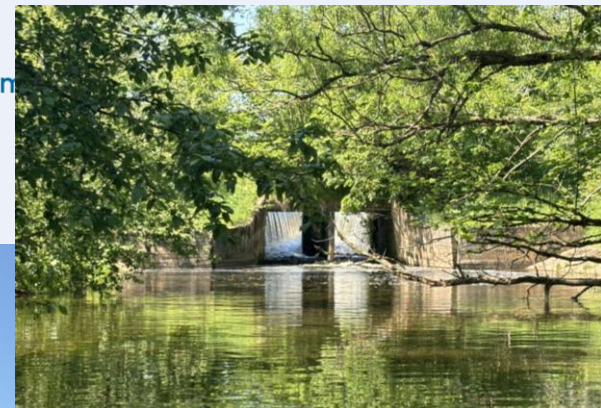
→ blakus esošos dīķos ūdens līmenis (būvprojekts no 1968.gada)



## Betona aizsprosts (3) - nezināms

### Dimzu ūdens krātuve (Auces upe)

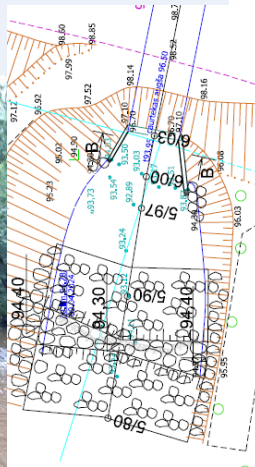
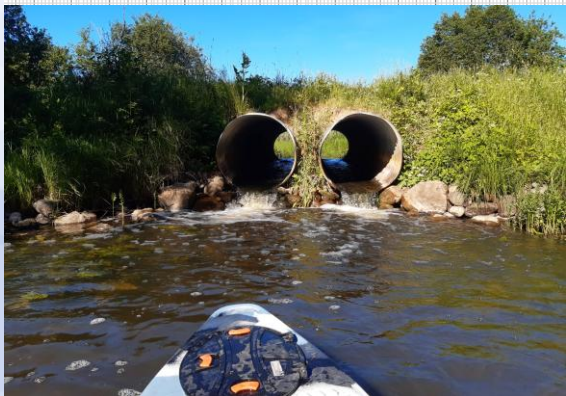
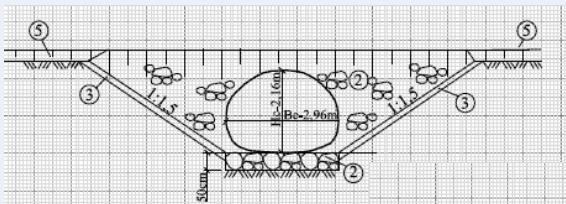
- īpašumtiesības (3-4 īpašnieki)
- objekts «neeksistē»
- apsaimniekošanas nosacījumu nav



## Caurtekas

### Auces un Zaubes caurteku pārbūve

- Projektēšana
- Ekspertu atzinumi
- Būvniecība



### Mergupes caurtekas pārbūve

- Projektēšana
- Leļpusē liels izskalojums (dārgi)
- LVC (2026)

# Akmeņu krāvumi (1) – «pašiznīcināšanās»

## Mergupes **akmeņu krāvums**

- Identificēts upju kartēšanā 2021/2022.gadā
- 2022/2023.g. komunikācija par aizsprostu nojaukšanas labo ietekmi
- Darbu plānošana 2024.gadam
- 2023.g.beigās īpašnieki paši izvākuši (*baumu ietekme?*)

Ieguvums – 6 km labas kvalitātes biotopa!

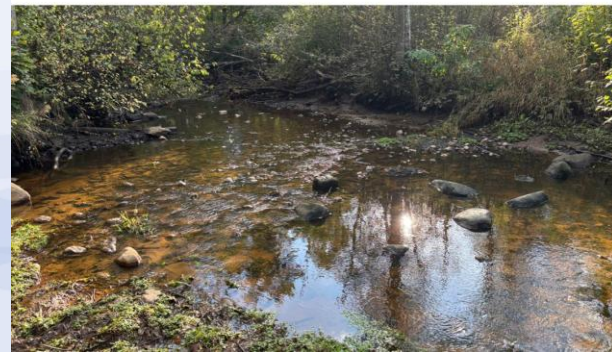
*LĪDZĪGI - Īpašnieks pats likvidēja akmeņu krāvumu –  
Auces upe, 2024.g. (0.3 km atbrīvoti)*



## Akmeņu krāvumi (2) – sadarbība un pozitīva ietekme

Zaņas **betona bloku** izcelšana

- Sadarbība ar AS «Pampāļi» – tehnika un utilizācija
- Talkas ietvaros (+saskaņojumi ar VVD, Sadales tīklu)



## Akmeņu krāvumi (3) – pretestība, bet pozitīva ietekme

Auces **akmeņu krāvuma** nojaukšana

- Izglītojošs pasākums (+talka + saskaņojums ar VVD)

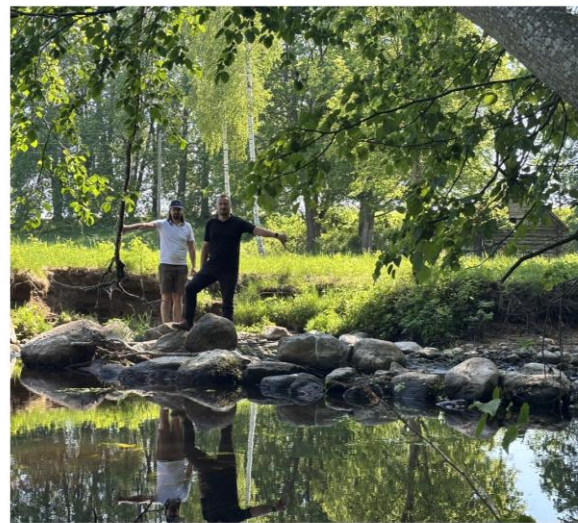
Ieguvums – atbrīvoti 20 km upes!



# Akmeņu krāvumi (4) – zemes īpašnieku patvaļa

**Aģes 4 akmeņu krāvumu** nojaukšana

- Vietējo aktīvistu iesaiste (WhatsApp, VidesSOS)
- BET – nosacījumi par izvākšanu laika periodā, kad upēs zivju nārsts (!!!)



# Akmeņu krāvumi (5) – augstuma izlīdzināšana

## Aģes hidroposteņa augstuma samazināšana

- Saskaņošana ar ZMNĪ
- Pašu spēkiem

## Mergupes akmeņu krāvumu izlīdzināšana pie Mores dzirnavām

- Ekspertu atzinumi +  
saskaņošana ar VVD
- Pašu spēkiem



# Lai brīvi ūdeņi plūst!



goodwater.lv



Latvijas Ūdeņi –  
Tīri un Brīvi



Waters of Latvia –  
Pure and Free



Latvijas Ūdeņi –  
Tīri un Brīvi



Latvijas Ūdeņi –  
Tīri un Brīvi

Integrētais projekts “Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai” (LIFE GOODWATER IP, LIFE18 IPE/LV/000014) ir saņēmis finansējumu no Eiropas Savienības LIFE programmas un Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas.

[www.goodwater.lv](http://www.goodwater.lv)

Šī informācija atspoguļo tikai LIFE GOODWATER IP projekta partneru viedokli un Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra (CINEA) neatbild par to, kā tiek izmantota šeit paustā informācija.

